

"ATEITIS" EINA KAS ANTRĄ DIENĄ:  
 Ketvirtadienį ir Subatomis.  
 "Ateitis" B-vė. Prenumeratos kaina:  
 mėnesiui Valstijose metams.....\$2.50  
 pusė metų.....\$1.50  
 Užsienyje Valstijose metams.....\$3.50  
 pusė metų.....\$2.00  
 Adresas:  
**Ateitis Pub. Co.,**  
 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

# ATEITIS

THE LITHUANIAN TRI-WEEKLY "ATEITIS"  
 Published Every Tue, Thur. and Sat. By  
 "ATEITIS" Publishing Co. at Boston, Mass.  
 Yearly Subscription:  
 In United States.....\$2.50  
 To Foreign Countries.....\$3.50  
 Advertising rates on application.  
 All communications should be addressed:  
**Ateitis Pub. Co.,**  
 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

KAINA 2 CENTAI

Entered as Second-Class matter January 14, 1914, at the Post Office at Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

No. 54

Telephone:  
So. Boston 21087.

So. Boston, Mass., Subata, Lapkričio (Nov.) 6 d. 1915 m.

Telephone:  
So. Boston 21087.

Metai II.

## Rezignavo Grekijos kabinetas.

Grekija tuojau gali stoti kare.

Rusai eina pirmyn Galicijoje.

Didelė rusų armija prie Rumunijos.

Talpininkai išsodino didelę kariuomenę Salonikuose.

### AUSTRAI RENGIA SI BOMBARDUOTI NIŠĄ.

Amsterdamas. — Lapkričio 5 d. žinios praneša, jog austrų vokiečių kariuomenė ruošiasi rengiasi bombarduoti serbų miestą Nišą.

Pastaromis dienomis atlikti Pirota austrų howitieri, tokio pat tipo, kuriuos buvo naudojami išvilioti rusų iš Przemysl'io. Šie su tokiais howitieriais bus bobarduojama ir Nišė serbų sostinė.

### FRANCUZAI MIESTE KAVALA.

Amsterdamas. — Sulig pasijūcia iš Sofijos, Bulgarijos, žinių, francuzų kariuomenė yra išsodinama mieste Kavala, Grekijoje.

### VEDAI NEVĖS VOKIEČIAMS JOKIŲ PREKIŲ.

Londonas. — Laikraščio Morning Post korespondentas Stockholme praneša, jog švedijos laiveliai pradės naikinti Vokietiją, vienok šie tikėtai pasazierius ir siuntinius. Korespondentas sako, kad neseniai švedijos anglo-švedų taryba padaryta sutartis, sulig kurios švedija neturi teisės naikinti Vokietiją prekių, kurių jai būtų reikalingos ir naudojamoms karės reikavimams.

### GREITAI TAIKA GALĖS ĮVYKTI.

Rymas, lapkričio 3 d. — Priešius Benediktas šiandien išreiškė pasigailėjimą dėl niuolams, kad jis negali pakeikti neabejotino užtikrinimo ant jų užklausimų apie taikos tarybas, kurios greitai galėtų būti pradėtos. Tarkininkų ambasados Rymas oficialiai užginčijo tuos niuolams, kurie skelbia apie taikos judėjimą, kaip neturint jokie pamato. Vakar iš Vatikano pranešta, jog monsignoras Marchette buvo pasiūstas į Šveicariją rengimui, kad dvi kariuomenės valstybės apsimaitytų belaisviais ir civiliskais niuolais, o ne su taikos mišiniais. Taipgi Vatikanas nie-

ko nežinąs, ar monsignoras Marchetti susitiks Šveicarijoje su princu von Buelow, buvusiuoju Vokietijos kancieriu, ar ne.

### RUSAI NARSIAI KARIAUJA.

Petrogradas. — Rusų štabas išleido utarninke sekančią oficialų pranešimą:

"Galicijoje, į piet-ryčius nuo Tarnopol'io, mūsų kariuomenei pasisekė persikelti per ežerą Ičkov. Išsėdę priešė pusėje nakties metu mūsų kareiviai perlindo per keliolika eilių spygliuotų vielinių tvorų; kaikuriuos tų tvorų nutiesta net į vandenį. Mes užpuolėme ant priešė, įsilaužėme į jo tranšejas ir su durtuvais išbadėme didelę dalį austro-vokiečių, kurie tas tranšejas gynė. Mes paėmėm apie keturis šimtus belaisvių.

"Prie Stripa upės, netoli kaimo Sekimovtze, pietiniam Ičkov kaimo gale mušiai vis dar tęsiasi.

"Panedėlyj mes šturmu paėmėm kaimą Bakovitzta, į pietus nuo Semikovtze, ir taipgi Bakovitzta girią. Nedėlios ir panedėlio mušiuose mes paėmėm 80 aficerių ir 3,500 kareivių.

"Vakarinis frontas. — Prasidėjusieji spalio 31 d. arti Kemmern (20 mylių į vakarus nuo Rygos) mušiai eina be jokių pasekmių, kaip vienai, taip ir kitai pusei. Netoli Ičin, pačiam vakariniam ežero Babit gale, priešas nuolatos savo ofensyvu atakavo Kemmerną, ir iš pradžių jiems pasisekė; bet mes kontraataka atsismėme atgal pražudytas pozicijas.

"Prie Friedrichstadto priešas pasiryžo keliose vietose persikelti su valtimis per Dauguvą.

"Į vakarus nuo Dvinsko mūsų kariuomenė spalio 31 d. pažengė priekyn į pietus nuo ežero Šventas. Vilky kaimo rajone, į piet-ryčius nuo Baranovičių, mes laike nakties paėmėm 170 belaisvių."

### FRANCUZAI ATMUSĖ BULGARUS.

Paryžius. — Francuzų

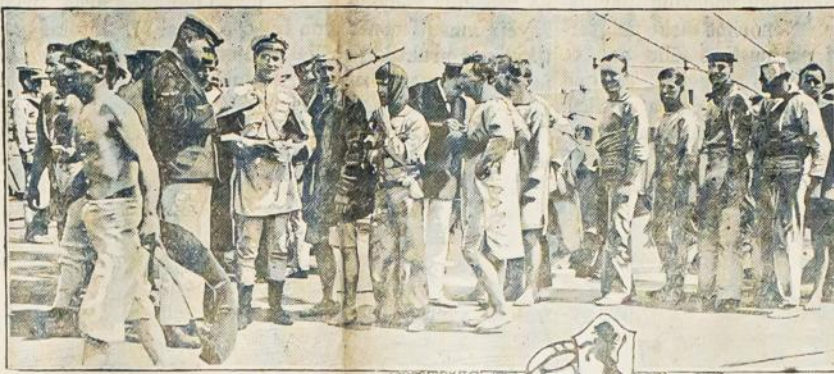


Photo by American Press Association.

Išsigelbėjusie anglų karės laivo Triumph jureiviai ant denio Lord Nelson. Laivas buvo vokiečių torpeduotas Dardaneluose.

štabas lap. 3 d. paskelbė, jog bulgarų kariuomenė užpuolė ant francuzų netoli Krivolak, Serbijoj, bet francuzai atmušė bulgarus. Strumnicos rajone francuzų kariuomenė eina į kalnus, stovinčius parubežyje.

### ATMUSĖ VOKIEČIUS IR AUSTRUS.

Petrogradas. — Seredoj išleistas rusų štabo oficialis pranešimas sekančiai skamba:

"Vakariniame fronte, Sluoko rajone, vokiečiai be jokių pasekmių užatakavo mus netoli Ragatz ir Kemmern'o. Priešas tapo atmuštas atgal.

"Dvinsko rajone mes staugiu užpuolimu užėmėm dvi kalvas, kurios buvo stipriai suorganizuotos ir kaimą Platonostka, į pietus nuo ežero Šventas. Mes paėmėm daug belaisvių ir užgriebėm keletą kanuolių. Kol-kas žinoma, jog paimta 4 aficeriai ir 500 kareivių, visi vokiečiai.

"Vakar mes atmušėm priešė atakas nuo keturių Galicijos kaimų ir paėmėm šimtą belaisvių. Austrai, kuriems pasisekė persikelti per upę Putilovka į pietus nuo kaimo Bašliki, į vakarus nuo Duraino, tapo atmušti atgal ir sunaikinta jų pantunai.

"Mūsų kariuomenė, neiššovus nei vieno šuivo, prisartinio prie vielinių tvorų Novo Alexinieci sektore ir užpuolė ant tranšejų, iš kurių priešas tapo išvytas. Mes paėmėm 2 aficerius ir 42 kareivius."

### HINDERBURGO ARMIIJA PROGRESUOJA.

Berlinas, lapkričio 2 d. — Panedėlyj išleistame vokiečių oficialiam pranešime štai kas paskelbta:

"Rytiniam karės teatre, fieldmaršalo von Hinderburgo armijos grupė: Musų kariuomenė, kuri eina ir viena ir kita puse Rygos-Tukumo gelžkelio, po kelių atakų

užėmė rusų pozicijas ir pasiekė Ragazemes-Kemmerno-Jaunzemes liniją, į vakarus nuo Sluoko. Priešas padarė kontraataką, kuri tapo atmušta.

"Į vakarus ir piet-vakarūs nuo Dvinsko atmušta stiprios rusų atakos. Ypač žiaurus mušis buvo tarpe ežerų Švento ir Ilsen; kaikuriuose vietose jis dar tęsiasi. Rusų pasiryžimai pažengti priekyn į šiaurius nuo ežero Dirsvėta nepasisekė, ir dėl sunkių nuostolių turėjo.

"Netoli Olainės rusų aeroplanas buvo priverstas nusileisti žemyn. Orlaivio valdytojas ir observuotojas paimti nelaisvėn.

"Kunigaikščio Leopoldo armijos grupė: Po rankaronkonių mušių tapo atmušta į rytus nuo Baranovičių rusų nakties laike padaryta ataka.

"Gen. von Linsingeno armijos grupė: Apskritai imant, stovis tēbera toks pat, koks buvo. Rusų kontraataka į šiaurius nuo Komarow buvo nepasekminga.

"Gen. von Bothmer armija: Burkanov kariuomenė užpuolė ant mūsų kariuomenės netoli Sienikowec, prie upės Stripa, kur vis dar eina mušiai."

### ANGLŲ IR FRANCUZŲ SUBMARINAI MARMORA JURĖJE.

Paryžius. — Lapkričio 4 d. laikraščiuose išspausdinta oficialės žinios, jog angų ir francuzų povandeniniai aivai perlindo per Dardanelus į šiaurę į Marmora jurę, kur truko turkų kariuomenės judėjimą ir amunicijos gabenimą.

### ITALAI PRASILAUŽĖ PER AUSTRŲ EILES.

Rymas. — Ant Podgora augštumų, Isonzo fronte, talai prasilaužė per ketvirtą, ypatingai stiprią ausrų apkasų eilę ir paėmė 114 belaisvių. Taip skelbia italų oficialis pranešimas.

Plavo rajone, taipgi Isonzo fronte, italai atakavo austrų pozicijas prie Zagora, kur paėmė nemažą skaitlių belaisvių ir daug karės medžiagos.

Prie tam italai atmetė atgal austrus nuo Gorizia tilto, padarydami jiems didelių nuostolių.

### RUSIJA GRUMOJA PERSIJAI.

Petrogradas. — Rusija pranešė Persijos valdžiai, jog anglo-rusų konvencijos nutarimai palaikyti Persijos čielybę ir neprigulmybę tuojaus nupuls, jeigu pasirodytų teisingais tie gandai, kurie skelbia, kad Persija padarė specialę sutartį su Vokietija ir Turkija.

Tokias informacijas perdavęs Persijos valdžiai Rusijos pasiuntinys Teherane. Šita Rusijos pasiuntinio deklaracija paliečia ne tik dabartinį Persijos kabinetą, bet ir busiančius, kurie manytų sujungti savo tautos likimą su tomis šalimis, su kuriomis Rusija kariauja.

### PAGAVO VOKIEČIŲ U-LAIVĄ.

Liverpoolis. — Laikraštis Daily Post išspausdino pranešimą, jog tapo pagautas vienas iš vėliausiai pabudavotų vokiečių super-submarinų (didelių povandeninių laivų), 250 pėdų ilgas, kuris turi be torpedų keturias didelio kalibro kanuoles. Tas submarinas tapo paleitas į vandenį prie Stettin'o dvi savaitės atgal.

"Post" sako, kad po kelių valandų super-submarinas pakliuvo į vieną tinklą, kurie yra įleisti submarinų gaudymui kur-nors vokiečių okeane.

### TIESIA NAUJĄ GELŽKELĮ LIETUVOJE.

London Times korespondentas rašo, kad vis daugiau ir daugiau austro-vokiečių atitraukia nuo Rusijos fronto ir siunčia į Serbi-

ją. Korespondentas nurodo, jog greitu laiku rusų kariuomenės vadovams pasidarys proga atsispirti prieš teutonų armijas. Toliau jis nurodo, jog povandeniniai laivai užkirto vokiečiams kelią jurėmis į Liepoją, ir jog dėl to vokiečiai priversti tiesti naują gelžkelio šaką iš Kretingos ligi Mažeikių, o kitą iš Tilžės ligi Šiaulių. Su pagalba tų dviejų gelžkelių vokiečiai tikisi aprupinti šiauriniame fronte esančią savo kariuomenę amunicija ir maistu.

### FRANCIJA NESIRASYS PO TAIKOS SUTARTIM.

Paryžius. — Francijos premieras Briand užreikšė, jog Francija nepasirašysianti po taikos sutartim, kol taika nebus atsiekta pergale ir kol Francija neturės visų garantijų, jog taika bus pastovi.

### NAUJAUSIOS ŽINIOS.

ATHENAI, lapkričio 5 d. — Grekų atstovų rumas apgalėjo ministeriją ir dėl to Zaimis'o kabinetas rezignavo. Dabar grekų tauta yra tokiaime padėjime, kad bent kurią dieną gali įsimaityti į karę.

LONDONAS, lap. 5 d. — Pusiau-oficialiai pranešta, jog Grekijos karalius Konstantinas gatavas prisidėti prie talkininkų, jeigu jie parodys jam, kad jie gali atsistų į Balkanus užtekintai kariuomenės, idant sulaukųti teutonus ir bulgarus.

PARYŽIUS, lap. 5 d. — Po labai smarkių mušių vokiečiai pasilaikė dalį francuzų tranšejų Champagne. — Francuzai kasdien išsodina daugybę kareivių Salonikuose. Anglai gava sustiprinimų ir eis pagalbon serbų armijai.

LUZERNE, lap. 5 d. — Princas von Buelow, buvusias vokiečių kancleris, oficialiai užginčija tą žinią, kuri skelbė, jog jis atvyko į Šveicariją su taikos misija.

BERLINAS, lap. 5 d. — Austro-vokiečių jiegos tebestumia serbus atgal, o bulgarai prisartinio apie 6 mylių atstume nuo Nišo.

PETROGRADAS, lap. 5 d. — Beveik kasdien rusai pasistumia priekyn Galicijoje. Dabar pranešama, jog jie eina linkui Czernowitz.

— Rumunijos parubežij yra sutraukta didelė rusų armija. Petrogradas užginčija tą žinią, kuri paskelbė, jog rusų kariuomenė tapo išsodinta Varnoje.

## "Ateitis"

366 W. Broadway, South Boston, Mass.

Subata, Lapkričio (Nov.) 6 d. 1915 m.

Atsiunčiamieji Redakcijai rankraščiai turi būti su autoriaus parašu ir antraštu. Rankraščius Redakcija taisy ir trumpina sulig savo nuofūros. Netinkantieji spaudai smulkesnieji raštai (korespondencijos, eilės ir p.) naikinami ir autoriams negražinami.

### MUSŲ SCENOS DAILĖ.

Mes, amerikiečiai, galime pasigirti turį turtingesnę ir įvairesnę scenos dailę, negu mūsų broliai Europoje. Deja, ne mūsų, bet mūsų gyvenimo sąlygų tai nuopelnas. Gyvendami miestuose arti viens nuo kito ir dirbdami "nuo valandų", scenos dailei plėtoti pas mus yra daugiau laiko ir progos, negu Lietuvos sodžiuje arba mažuose miesteliuose. Beto, mes, amerikiečiai, turime dar vieną mums prielankią aplinkybę: pas mus gyvena ir scenos dailės srityje nuolat darbuojasi mūsų scenos pirminis ir vienintelis kompozitorius, gerb. M. Petrauskas. Tik delto, kad gerb. M. Petrauskas pas mumis gyvena, mes galėjome ir scenoje matyti ne tik Kaminakrėtį ir Malunininką, bet ir Vestuves, ir Šventąją Naktį, ir Šienapiūtę, ir Lietuvišką Milionierių ir net Faustą! Netrukus pamatysime Girijų Karalių ir kt.

Be abejonės, vis tai mūsų kultūros gyvenimo pažibos. Dainininkų chorai tose vietose, kur gerb. mūsų kompozitorius turėjo progos darbuotis, taipgi gali pasididžiuoti savo susitvarkymu ir sutarimu. Yra jau ne vienas geras choras, vedamas M. Petrausko mokinių.

Šiomet mūsų scenos dailė ir gryoji daina turi progos dar labiau pakilti. Karės atsitikimų išblokštas kitas mūsų dainos populiariзаторius gerb. St. Šimkus apsigyvena ilgesniam laikui Amerikoje ir apsisotija Philadelphiaj, Pa. tais pačiais tikslais, kaip ir Bostone gerb. M. Petrauskas. Tuo budu jau dvi mūsų Amerikos naujokyno kolonijos turi muzikus specialistus savo scenos dailės vadovais. Berods, gerb. St. Šimkus ligšiol yra daugiau žinomas tik kaip po lietuvių dainos populiariзаторius ir chorų dirigentas, ir jo veikimas nebuvo taip gyvai surištas su scenos režiserija, kaip kad gerb. M. Petrausko. Bet pažindami jo gabumus ir gerus norus mes neabejojame, kad gerb. St. Šimkus su tokiu pat atsidavimu pasidarbuos scenos dailės srityje, kaip kad jis Lietuvoje darbavosi vien su choralais.

Mes tyčia čia norime domą atkreipti į scenos arba dramatiškąją dailę. Solo ar choro sudainuota daina nors ir daro didelę įtekmę į žmogaus dvasią, nors ir švelnina jo jausmus, bet ji toli gražu negali padaryti to įspūdžio nei tos auklėjančios įtekmės, kokią padaro dailiai ir harmoningai atliktas scenos veikimas. Ypač šitai tinka prie plačiųjų, ant žemesnio kultūros laipsnio stovinčių mi-

nių. Joms daina tik daina ir pasilieka, tuo tarpu geras vaidinimas, jeigu dar yra įpinta muzikos garsų, daro į neįautriausią žmogų milžinišką įspūdį.

Mūsų tikriesiems dailės žinovams ir mėgėjams į dramatiškąją dailę reikėtų daugiau domos atkreipti dar ir del kitų priežaščių. Štai skaitome laikraščiuose, kad Chicagoje susitvėrė "lietuviškas teatras", kuris kasdien duos perstatymus amerikoniškų vadevilių pavidale. Nenorime nieko nei įtarti, nei mesti šešėlio ant to vadevilio steigėjų. Jie gali ir naudingą darbą atlikti. Bet žinant amerikoniškų vadevilių "dailę" ir tai, kaip lietuviai moka iš kitų tautų pasirinkti pačius vulgariškiausius dalykus ir dar labiau juos suvulgarizuoti — ima mus baimė, kad mūsų "lietuviškas" vadevilius veisiškai nesugadintų tų mūsų žmonėse rusinčių dailės kibirkštelių, kurios dar įšliko nuo visokių "Džian Bambų" "spyčių" ir p.

Tuo budu mūsų dramatiškosios dailės mėgėjai ir veikėjai turi darbo ir rupesnių pilnas rankas. Lauksime jų rimto ir organizuoto veikimo dramatiškosios dailės srityje, tikėdamies, kad jie su laiku visose kolonijose praves kelią tikrajai dailei, liuosai nuo asmeninių, tikybinių ar partinių prietarų.

### PARAPIJA, KUNIGAS IR PARAPIJONIS.

Šiame Nr. spaudinamos ištraukos iš "Darbininko" (skyrūje iš laikraščių) aiškiausia parodo ne tik tai, kaip skaudus pas mus yra parapijų klausimas, bet ir tai, kaip mūsų kunigai ištikrųjų žiuri į save, parapijas ir žmones — parapijonis. "Katalikų Bažnyčioje visiško demokratizmo negali būti" — užreiškia kunigo redaguojamas "Darbininkas". "Parapijos užsilaiko iš parapijonų aukų — tęsia jis toliau, — ir jeigu kas "jau ryškų auką davė, jau neturi suklysti, kas dės su ta auka: klebonas atsakys už tos aukos sunaudojimą ir prieš Dievą, ir prieš savo viršininkus, ir prieš katalikiškąją visuomenę".

Prisižiūrėkime mes šiems žodžiams arčiau ir paklauskime, ar ištikrųjų čia "Darbininkas" tiesą kalba?

O pamatinis klausimas yra toks: ar ištikrųjų bažnyčia priklauso prie liuosojamo skyrūje ir ar ištikrųjų parapija užsilaiko iš parapijonų aukų?

Jeigu šių dienų mūsų bažnyčia ištikrųjų tarnautų vien žmogaus dvasios intymiausiems jausmams ir geismams patekinti, kaip tai yra su liuosojamo meno ištaigomis (dailės muzejais, teatrais, koncertais ir tt.), jeigu bažnyčionėjimas, tam tikrų tikybinių praktikų pildymas ištikrųjų priklausytų vien nuo atskiro žmogaus įsitikinimų ir noro, — be abejonės, he! kalbos negalėtų būti apie kokį ten kišimasi į parapijos turtų tvarkymą. Mes einame

į teatrą arba atsilankome kieno nors surengtose pralabose, užmokame už tai paskirtą įėjimo mokesnį ir duodame kolektoriui auką — ir mums nei į galvą neatina, kam ir kaip tie pinigai bus suvartoti. Bet kas, kas, o jau katalikų kunigo redaguojamas "Darbininkas" turėtų žinoti, kad bažnyčia — tai ne teatras, ir joje sakomi pamokslai ar atliekami duokles mokėdys — tai ne "Džian Bambos" "spyčiai" ir ne "sorkių" rodymas. Į bažnyčių mūsų žmonės eina ir tikiybines praktikas atlieka ne iš liuso noro, bet verčiami — jau tai savo giliausių įsitikinimų, kurie žmogui uždeda pareigą bažnyčiai lankyti, jau tai aplinkybių, kurios žmogų dažnai ir prieš norą nuveda bile kokion vieton.

Tikinčiam žmogui lankymas bažnyčios, tam tikros tikiybines praktikos yra gyvenimo klausimas. Jisai nevalgys, skurs, basas ir nuplyšęs vaikščios, bet mokės duoklę bažnyčiai, mokės kunigui už mišias, pakrikštijimą kudikio ir t. t. Netikintis į tai kitaip žiuri, ir visuomet stengiasi nuo tų duoklių išsisukti, bet jis labai dažnai priverčiamas ir bažnyčiai lankyti, ir tam tikras praktikas atlikti, ir bažnyčiai duokles mokėti. Priverčia jį meilė arba pagarba prieš tėvų ar kitų sau artimų ar mylimų žmonių, priverčia dažnai ir baimė, kad nenusitot duonos karnio. Katalikų "Darbininkui" tur buti žinoma, jog mūsų parapijose dar ir tokia tvarka yra, kad be dešimtuko kai kur neįleidžiama nei bažnyčion, o neužmokėjusių tam tikrą metinę duoklę nepriimama net išpažinties. Už šliubą, krikštą ir kitus patarnavimus mūsų kunigai taipgi nepasitenkina iš liuso noro duodama auka, bet visuomet reikalauja tam tikro ir gana užgsto išanksto nustatyto užmokesnio.

Po viso šito kalbėti, buk "parapijos užsilaiko iš parapijonų aukų", yra daugiau negu nachališka. O jeigu mūsų žmonės savo įsitikinimų ar gyvenimo aplinkybių yra verčiami parapijas ir kunigus užlaikyti, tai jiems visai negali buti vistiek, kur ir kaip sunaudojami jų sumokami pinigai arba kaip prižiurima jų užlaikoma bažnyčia. Pasakymas, kad už neteisingą ar neekonomišką parapijonų sudedamo turto eikvojimą klebonas atsakys prieš Dievą ar prieš jo viršininkus — nei vieno išmintingo žmogaus negali patenkinti, nes kol Dievas ar viršininkai tokį kleboną nubauss (ir dar klausimas — ar nubauss?), tai parapijonų kešenės gali visiškai ištuštėti.

Mes suprantame kunigų ir "Darbininko" nepasitenkinimą, jeigu kas nors ima kalbėti apie parapijų dalykus ir reikalauti, kad parapijų turtai butų valdomi pačių žmonių — demokratiškai, nes žinome, kad su Dievu atsilyginti mūsų klebonams visuomet lengviau, negu parapijonams paprastos atskaitos išduoti. Bet tegul mūsų kunigai nesitiki ir nelaukia, kad šiandien jiems kas neštų aukas ir dėtų po kojomis, kaip anuomet dėdavo Kristaus apaštalam. Toli gražu mūsų kunigams prilygti prie Kristaus apaštalu — ir nereikėtų jiems save apaštalu vietoj statyti. Ki tokie šių dienų "apaštalai", (anuomet buvo basi, persijuosę virve, o dabar?), kitokia bažnyčia (anuomet po plynu dangumi arba urvuose, o dabar?), kitokie parapijonis (anuomet buvo niekinami ir persekiojami, kad bažnyčionėjo, o dabar persekiojami ir niekinami, jeigu neina), — tai kitokia turi buti ir parapijų tvarka. Ir parapijonis turi reikalauti, kad parapijose butų šeimyninkais tik tie, kurie jas užlaiko.

Tai yra parapijonų teisė ir pareiga.

ir doros dalykuose — privalo eiti iš viršaus, o ne iš apačios." Mūsų pažiūra į čia paliestus klausimus išreikšta editoriale: "Parapija, kunigas ir parapijonis".

### "Moksleivis" apie R. K. moksleivius.

MOKSLEIVIS savo Nr. 35 ir 36 šitaip rašo apie buvusį taip vadinamą Rymo Katalikų moksleivių seimą:

"Nors jau valandėlė laiko pralinko nuo Moksleivių Susivienijimo ketvirtjo seimo, vienok jo įspūdžiai neišdilsta. Tame seime galima buvo pastebėti du nepageidaujamu dalyku: daugumos delegatų nesigilinimą į seimo nutarimus ir konstitucijos nesilaikymą. Aišku buvo, kad seime veikė tik tai penki ar šeši delegatai, visi kiti į juos žiūrėjo, balsavo net kartais nežinodami už ką, jeigu ir žinojo tai tik sekę daugumą arba balsavo be gilesnės prasmės....

Sventa teisybė. Net ir "Moksleivio" patsai redaktorius yra... kun. K. Vasiliauskas. Mums net rodosi, kad patsai "Moksleivio" vardas taipgi ne savo vietoje....

### Vyčių "Vytis".

Gavome pirmą Nr. vyčių "Vyčio". Įžangos straipsnyje rašoma:

"Reikale "Vytiš" bus visuomet vytiškas t. y. gins vyčių garbę, kariaus su tautos prieša, kovos su visu tuo, kas bloga ir nedora, ir kovos ne šmeižtu bei sarkazmu, bet rimtai.

"Vytyje" fanatizmui vietos nebus. "Vytiš" nesės nei nemano sėti neapykantos tarpe įvairių luomų bei srovių; jis nemindžios kitų idėjų, kurios yra brangios tų idėjų išpažintojams, bet priešingai, jei tik jos bus vertos paramos, — visuomet pritaris ir remis.

Padėdami Dievuje viltį, pradėdame darbą nelengvą, bet praklinų. Taigi brangusai jaunime, pabuskie, išgirskie aidą Lietuvos Vyčių obalsio: — "Viskas Lietuvai, Lietuva-gi Kristui", spieskis po "Vyčio" vėliava ir žengkie tiesiu keliu, kurs veda prie tikros apšvietos, doros ir laimės!"

Ištikrųjų "vytiškas" tasai vyčių "Vytiš". Girdi: "Viskas Lietuvai, Lietuva-gi Kristui". Nežinia, ar tai tik tuščia frazė, ar gal "vyčiai" deda į ją ir turinį. Jei ne frazė, tai, pasauli, dabok: "vyčiai", vytiškai "kariaudami", net ir visą Ameriką "suvys" į "Lietuvą", "Lietuvą" atiduos Kristui, o Kristų?...

### "Susitaikė" "Kova" su Stankum.

KOVOJE įdėta štai koks pranešimas.

"Mes, žemiau pasirašiusieji, J. V. Stasiulevičius ir V. Jakštys, šiuomi pranešame, kad Dr. Ignatas Stankus buvo užvedęs priešais mus abu bylą už raštišką garbės įžeidimą (libel); tardymas turėjo įvykti kambarų No. 653, City Hall, Philadelphiaj, seredoj, 20 d. spalio, 1915. Tuomet ir tenai minėtas Stankus sutiko su District Attorney ir mumis, kad jis panaikins prieš mudu bylą, jeigu mes atsiprašysime. Mes ant to sutikome ir todėl atsiprašome ir atsaukiame, pranešdami kad minėtas Stankus turi bona fide daktaro certifikatą. Sulig pirmiau gautų informacijų, mes pirmiau manėme, kad minėtas Stankus yra "apgavingas daktaras"; bet, po įvairių tyrinėjimų, mes atradome, kad šiame laike jisai užsilaiko sulig geriausiu jo profesijos etikos reikalavimu.

J. V. Stasiulevičius, V. Jakštys."

Vadinasi, Dr. Stankus, išlošęs bylą su "Saule", tuo pačiu išlošė ir su visais kitais laikraščiais. Dabar eilė turbut ateis "Tėvynei", nes ir ji panašią bylą turi.

## Iš laikraščių.

### "Darbininkas" apie parapijų tvarką.

DARBININKAS Nr. 18 labai nepatenkintas mūsų straipsniu, išspausdintu Nr. 48, kame buvo pakelta parapijų tvarkymo klausimas. Mat, mes ten išreiškėme nuomonę, kad didžiausia mūsų parapijų tvarkos yda yra tame, jog parapijos turtų valdymas priklauso vien nuo klebonų, o ne nuo pačių parapijonų. Darbininkas į tai atsako:

"Bet kas vienam išrodo yda, kitam gali pasirodyti tvirtumo šaltinis. Taip ir čia. Kur ne kur, bet Katalikų Bažnyčioje visiško demokratizmo negali buti. Ją įsteigė ne koks nors minios susirinkimas, bet vienas žmogus — Dievas, J. Kristus ir pavėdė valdyti šv. Petriui ir kitiems apaštalams. Tie skyrė paskui nuo savęs vyskupus ir kunigus, tikintieji gi, kurie dėdavosi į Bažnyčią, atnešdavo ir dėdavo savo aukas po kojų apaštalu, kurie skyrė nuo savęs tų aukų prižiūrėtojus, tvarkytojus (djakonius). Aukotojų nesiklausdavo, ką jie nuspręsdaryti su tomis aukomis. Tokia tvarka ėjo per visus amžius.

Reikia nors sykis suprasti šit kokia tiesa: Kas kita auka, kas kita demokratiškoje draugijoje mokesnis, mėnesinis, ar metinis. Parapijos užsilaiko iš parapijonų aukų. Žmogui reikalinga dvasinė pagelba, tikiybos ir doros mokslas. Visa tai jis gauna iš parapijos. Jis ir aukoja jos užlaikymui — pagal pasigalėjimo ir pagal duosnumo. Bet jau sykį auką davė, jau nebeturai rupinties, kas dės su ta jo auka. Klebonas atsakys už neteisingą ar neekonomišką parapijonų sudedamo turto eikvojimą klebonas atsakys prieš Dievą ar prieš jo viršininkus — nei vieno išmintingo žmogaus negali patenkinti, nes kol Dievas ar viršininkai tokį kleboną nubauss (ir dar klausimas — ar nubauss?), tai parapijonų kešenės gali visiškai ištuštėti.

Mes suprantame kunigų ir "Darbininko" nepasitenkinimą, jeigu kas nors ima kalbėti apie parapijų dalykus ir reikalauti, kad parapijų turtai butų valdomi pačių žmonių — demokratiškai, nes žinome, kad su Dievu atsilyginti mūsų klebonams visuomet lengviau, negu parapijonams paprastos atskaitos išduoti. Bet tegul mūsų kunigai nesitiki ir nelaukia, kad šiandien jiems kas neštų aukas ir dėtų po kojomis, kaip anuomet dėdavo Kristaus apaštalam. Toli gražu mūsų kunigams prilygti prie Kristaus apaštalu — ir nereikėtų jiems save apaštalu vietoj statyti. Ki tokie šių dienų "apaštalai", (anuomet buvo basi, persijuosę virve, o dabar?), kitokia bažnyčia (anuomet po plynu dangumi arba urvuose, o dabar?), kitokie parapijonis (anuomet buvo niekinami ir persekiojami, kad bažnyčionėjo, o dabar persekiojami ir niekinami, jeigu neina), — tai kitokia turi buti ir parapijų tvarka. Ir parapijonis turi reikalauti, kad parapijose butų šeimyninkais tik tie, kurie jas užlaiko.

Tai yra parapijonų teisė ir pareiga.

## A. Rimka. DELKO PRUSŲ LIETUVIAI "SUVOKIETĖJĖ".

Pireš 200 metų Prusų lietuvių skaičius siekė apie 200.000. 1709/11 metų maras jų skaičių sumažino per pusę. Apie pusę 19—to simtmečio jų skaičius vėl buvo priaugęs ligi 150.000. Tuo tarpu paskutinė 1910 metų vokiečių oficialė statistika Prusų lietuvių randa jau tik 93.933 žmones, o mano surinktos žinios iš parapijinių almanachų rado jų skaičių 96.767. Reiskia — Prusų lietuvių pamažu istautėja.

Kitas dalykas — tai ypač šiuo karės metu apsirėišęs nepaprastas Prusų lietuvių persiėmimas vokiečių dvasia ir jų idealais. Daugelis už tai Prusų lietuvius labai kaltina ir pasmerkia. Bet šiuo laiku mes turėtume ne tik kaltinti ir smerkti, bet pasistengti ir juos suprasti.

Čia paduodamas rašinys apie Prusų lietuvių suvokie-tėjimo priežastis yra tai sutrumpinta ištrauka iš didesnio darbo, kurio žymi dalis buvo išspausdinta Lietuvos Žiniuose, o kita dalis dar guli rankraštyje. Čia paduodu ištraukas, aplesdamas smulkmenas ir šaltinius, iš kurių medžiagą sėmiau, nes apskritam susipažinimui tai nesvarbu, o kas norės patikrinti — ras viską nurodyta "L. Ž." arba originale.

### 1. Prusų lietuvių germanizacijos pradžia.

Butų didelė klaida manyti, kad Prusų lietuvių nyktas vien dėl "nesusipratimo" arba tik dėl germanizacijos pastangų. Prusų lietuvių istautėjimas ir jų skaičiaus mažėjimas — tai yra vaisius visos eilės politikos, ekonomijos ir kultūros veiksmų, kurie vienas kitą remdami ir papildydami dar neapsakomai daug įtekmės. Ir Prusų lietuvių istautėjimas prasidėjo ne nuo šio ir ne nuo praejusio šimtmečio, bet dar 13-ame amžiuje.

"Per 13 ir 14 amžius vokiečių ordenas paėmė ir sutvirtino senesniasias Prusų dalis nuo Vėliavos per Gerda-vą (Gerdanen), Rastenburgą ligi Johanisburgo; tuo tarpu į rytus nuo tų vietų buvo palikta plačiau, kai 20 mylių miškų (Waldvildnis) ir jų nelietė, idant padėtų įtingintis nuo žemaičių ir lenkų. Tų senesniųjų Prusijos dalių gyventojai buvo daugiausia senieji prusai, kurie keleto kartų buvo ordeno kardo nuveikti ir pavergti. Čia buvo įmaišyta rytuose pagautų karo belaisvių lietuvių ir iš pietų atsidanginusių lenkų ir mozurų. Iš šitų gyventojų, — kurie, karo įstatų žodžiais, neturėjo jokios teisės reikalauti sau laisvės — ordenas išskyrė tuos, kurie pasirodė labai darbštūs, stipri ar ypač ištikimi, ir suteikė jiems laisvųjų arba "koelmerių" teises ir davė žemės. Šale jų buvo partraukta ypatingai ordenui

imka.  
UVIAI  
isų lie-  
ie 200.  
ras jų  
puse.  
tmečio  
priau-  
tarpu  
vokie-  
Prusų  
93.933  
rinktos  
alma-  
96.767.  
etuviai  
ai ypač  
reikškes  
ietuvių  
dvasiai  
gelis už  
s labai  
a. Bet  
ume ne  
ti, bet  
prasti.  
rašiny  
uvokie-  
tai su-  
š dides-  
ni dalis  
menėsi  
ietuvos  
lar guli  
aduodu  
sdamas  
nius, iš  
iau, nes  
mui tai  
s patik-  
urodyta  
e.  
germa-  
many  
i nyk-  
ratimo  
izacijos  
uvių iš-  
caičiaus  
vaisius  
ekono-  
eiksnų  
emdami  
neapsa-  
s. Ir  
tėjimas  
sio ir ne  
ečio, bet  
s vokie-  
sutvir-  
usų da-  
Gerda-  
stenbur-  
ro; tuo  
ų vietų  
jos ribų  
t, kai 20  
vildnis)  
.dėtų jis  
r lenkų.  
os dalių  
tgiausia  
keletą  
kardo  
i. Čia  
tose pa-  
lietu-  
anginu-  
Iš šiu  
karo į-  
rėjo jo  
sau lai-  
rė tuos  
ū darb-  
štikimi  
ujų ar-  
s ir da-  
vo par-  
ordenui

uistarnavusių ricierių, kaip Dohnas, Kreutz, Waldburgo Truchsess, Wallenrodt, Lehndorf, Schlieben ir kt., ir jiems parduota arba dovota didesnieji dvarai su visais turtais (Gueterkomplexe). Šie ricieriai stipriai atsisėdo pusiau kultūros paliestose apylinkėse, kur jau išseno buvo žemės ukiu užsiėmę prusai ir lietuviai (pietuose ir lenkai), ir pasidarė jų ponais. Šių ponų naudai vietos gyventojai (t. y. prusai ir lietuviai) buvo reikalaujami mokesnių ir "šarvarkų". Tuo būdu šale vokiečių, kurie gyveno miestuose, ir sodžiuje atsisėdo ponaujanti klasė..." (Horn).

spaudimo, prusai ir lietuviai buvo niekinami, spaudžiami ir persekiojami kaip neviekiečiai. Daugelis jų negalėjo visa to iškęst ir pamatę savo ukius bėgo jau tai į Didž. Lietuvą, jau tai į kitus kraštus. Jeigu po maro metų Prusų Lietuvoje buvo apie 60 tuks. apleistų ukijų, tai reikia žinoti, kad ir prieš marą ne visi buvo užimti, nes jų gyventojai, dėl nepakeliamų mokesnių, darbų ir bausmių, buvo išbėgioję.

## Lietuviai Amerikoje.

**BLANFORD, IND.**  
Kad negavo gyventi su svetima motere, tai nusizūdė.  
J. Petrusis begyvendamas ant kvatieros pas vieną šeimyną įsiskolino už kvatierą \$175.00, ir kuo tolyn, tuo mažiau J. P. dirbo. Antgalo šeiminkas liepė jam išsinešt. Bet kaip nustebo jis, kada jo pačiulė pradėjo verkti, sakydama: "Jeigu tu ji išvarai, tai mes pirma numirsiame, negu atsiskirsime; jau ir mirties drabužiai del mus gatavi."

Tam žmogeliui pagailo pačiulės, užtai nusprendė pats prasišalinti, ką ir padarė. Žinoma, padavė teismui prašymą del persiskyrimo.

Tuo tarpu minėtos ypotos pradėjo gana atvirai gyventi kaip vyras su žmona, del ko pasipiktino kaimynai ir pranešė valdžiai. Policija užspėjo juos nakty ir patraukė prie atsakomybės. Ir nuo to laiko R-nė turėjo skirtis su savo numylėtiniu ir pa buvus apie tris dienas grįžo prie vyro, tik jau viena, be J. Petrusio. Prie tam valdžia suteikė R. teisę šauti J. P., jeigu tas drįstų užeit ant jo kiemo. Nors su baime, bet visgi kartą pasisekė J. P. atsilankyti ir R. namus, tik skirtumas buvo tame, kad R-nė pamylėjo J. P. su šluota. Kaimynai pasakoja, kad jis atsilankė su tikslu nužudyti ją. Ir kitaip negalėdamas, tai nors ant svetimo kiemo stovėdamas išmetinėjo R-nei, sakydamas: "Tu sulaužei prisiegia. Žinok, kad mūdži vienas antram prisiekėm pirma mirti, o ne persiskirti." R-nė atsakė: "Tai tu man prisiekei, o ne aš tau."

Ir 29 spalio 7 val. vakare J. Petrusis, nesulauždamas savo prisiegos, išgėrė nuodų ir numirė. J. P. buvo dar jaunas vaikinąs, vos 22 metų. Prie draugijų, regis, neprigulėjo. Iš giminių paliko seserį Chicagoj, Ill.  
**Kantrus Nelaimėje.**

**CAMBRIDGE, MASS.**  
Spalio 30 d. atsibuvo Lietuvių Jaunuomenės Mokslo ir Dailės Draugijos prakalbos, surengtos tuo tikslu, kad paraginti Cambridge'io lietuvius, ypač jaunimą prie apšvietos darbų. Kalbėtojai buvo iš So. Bostono. Visų pirma draugijos pirmininkas, p. A. Vaisiškis, paaiškino apie šią prakalbą tikslą ir pakvietė vietinį "Jaunuomenės" chorą, kuris sudainavo mūsų tautos hymną — "Lietuva, Tėvyne mūsų". Po tam prasidėjo prakalbos. Pirmas išėjo kalbėti Dr. P. Jakimavičius, kuris kalbėjo apie jaunimo reikalus ir ragino jaunimą kuodaugiausia interesuoti mokslu. Žmogus, kuris mokinasi, sako Dr. Jakimavičius, yra ne tik mandagesnis, bet ir jo išvaizda gražesnė, jis yra sveikesnis ir daug ilgiau gyvena už tą, kuris surugusiam kambaryje nuolatos sėdi. Nurodė jį šie taipgi ir daug kitų žinotinų dalykų.

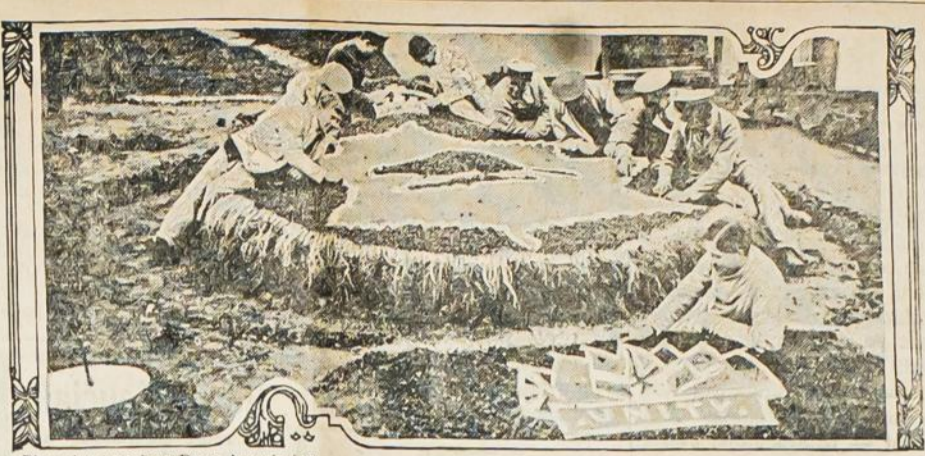


Photo by American Press Association.  
Canados kareiviai Anglijoje ant savo laivų su klevo lapais taiso savo šalies herbą (ženklą).

Antras kalbėjo vietinis anglas, direktorius vakarinių angliškos kalbos mokyklų, p. H. M. Gerry. Jis kalbėjo angliškai. P. Gerry kalbėjo taipgi apie mokslą ir suteikė daug gerų patarimų jaunoms mergaitėms ir vaikinams, pažymėdamas, kad žiemos metu nevalia nei vieno vakaro dykai leisti. Žiemos vakarais reikia mokyklas arba šiaip pamokinančius susirinkimus lankyti.

Tolesniai "Jaunuomenės" choras puikiai padainavo "Lietuvos Baulbis" ir M. Petrausko kompozicijos "Oi tu jieva, jievuže". Šios dainos padarė ant publikos gily įspūdį, už ką galima pagirti ne tik chorą, bet ir jo vadovą — p. B. Valaitį, kuris įstengė tokį burį choristų išlavinti taip puikiai dainuoti.

Trečias iš eilės kalbėjo p. A. Rimka, Ateities Redaktorius. Publika išvidus naują šioj apie linkę kalbėtoją, pasveikino jį labai gausingu delnų plojimu. Gerb. kalbėtojas, labai maloniai prabilęs į klausytojus, nusiskundė, jog šiandien esąs labai pavargęs, nes turi kalbėti antrose prakalbose. Vienok kalbėtojas puikiai užinteresavo klausytojus su turininga ir rimta savo kalba, kuri buvo pritaikyta prie augščiau minėtos draugijos. Kadangi ta draugija susideda iš mylinčių mokslą ir dailę žmonių, tai ir kalbėtojas visų pirma pasakė keletą žodžių apie mokslą, o paskui apie dailę, pagirdamas Cambridge'io jaunimą, jų draugiją ir chorą, už ką mūsų jaunimas yra labai dėkingas.

Toliaus p-lė Ona Šemaniūtė padainavo solo "Sunku gyventi", o p-lė Felicija Surviliūtė — pritariant p-lei Šemaniutei pianu — "Miškas užia". Publiškai dainos labai patiko.

Ketvirtas kalbėjo p. A. Ivaškevičius. Gerb. kalbėtojas puikioj savo prakalboj išrodinėjo, jog niekur neprigulintis žmogus, o ypač jaunikaitis, niekam nėra vertas. Kiekvienam jaunam vyrkui turi rūpėti vien tik mokslas ir dailė. Paskui ragino tuos, kurie balsuoja, balsuoti už moterų lygias balsavimo teises.

Antgalo atsistojo ant pagrindų vienas moksleivis ir išreiškė vietinei jaunimo draugijai širdingus linkėjimus. Tuo šios prakalbos ir pasibaigė. Publikos buvo apie 500 ypatų, užsi laikymas buvo gražus. Naujų narių ir draugijų prisirašė 16. Geistina daugiau tokių puikių susirinkimų.  
**Cambr. Tauškutis.**

**WESTFIELD, MASS.**  
Ateities Nr. 52 buvo rašyta, jog tapo suareštuoti 3 plėšikai, kurie norėjo apiplėšti vieną moteriškę. Šiandien, lapkričio 2 d., atsibuvo teismas, kuris nubaudė kiekvieną metams kalėjimo. Tegul lietuvis moteris apsisaugoja ir budamos pačios vienos namie neleidžia į vidų nepažįstamų žmonių.  
I šį miestelį pastaruoju laiku privažiavo daug žmonių, kurie ieško darbo. Bet dabar darbą sunku gauti, nes šiame miestelyj prastai eina darbai. Ne-

kartą jau aš rašiau "Ateityje" apie tai, kad čia sunku gauti darbą ir kad kaikiurias šeimynas miestas turi maitinti. H. B. Smith Co. dirbtuvėje dirba tik po 4 dienas savaitėje, o apie mažesnes dirbtuves nėra nei ko kalbėti. Dabar čia jokių būdu negalima gauti darbo.  
**Daktivas.**

## Atsišaukimas!

**Brangūs Broliai ir Seseris — Darbininkai!**

Mes Audinyčių Darbininkai: Nashua Manufacturing Co. ir Jackson Mills, po keturių savaičių kovos susaudo ponais kapitalistais už geresnes darbo sąlygas ir didesnę užmokestį, nes beveik visur žinoma, kad čia yra darbininkams apmokama pigiausia ir darbo valandos yra ilgesnės ne kaip kitose New England Valstijose.

Mes pareikalavome tik 15% ant dol., ir geresnių sąlygų darbe; bet kompanijos žiauriai į mus atsiliepė: apstatė dirbtuves policija ir milicija, daužo mums galvas buožėmis, bado mus ir šaudė be jokio susimylėjimo; areštuoja kuodaugiausia; ir nuteisia be mielaširdystės. Šiandien turime sužeistų 18; nuteistų po \$100.00 bausmės ir 30 dienų kalėjimo 6; ir pastatyti be parankos 2; kurių teismas atsibus sausio 11, 1916.

Taigi broliai ir seseris, meldžiame Jusų visų pagalbų, kiek kas galėdami paremkite mus mūsų šioje kovoj, nes esame priversti šauktis Jusų parėmimo. Mes manėme, kad išsilaikysime čia remdami viens kitą, ir per 4 savaites nereikalavome Jusų pagalbų, bet kurie galėjome jau pavargom šelpdami pinigiskai, valgiu, drabužiais ir taip toliau, o už su areštuotus streikiurus jau visų vietinių lietuvių ir lenkų savastis yra užstatytos ant policijos.

Dar sykį meldžiame visų pagalbų, nes mūsų laimėjimas priklauso nuo Jus.

Čia yra sutverta United Textile Workers of America unija, nuo spalio 11 š. m. m.

**Streiko Komitetas:**  
S. L. Zapenas, Viršinin-  
kas, 42 High st., Nashua,  
N. H.  
W. Beliewicz, Pagelbinin-  
kas.  
J. Treinavičia, Fin. Rašt.  
41 School st., Nashua, N. H.  
J. Overka, Kasierius.

## SERBIJOS LIKIMAS TOKS PAT, KAIP IR BELGIJOS.

Londonas. — Italų karės korespondentas Luciano Magrini atsiuntė iš Nišo sekančią serbų padėjimo aprašymą, kurį išspausdino laikraštis Evening News. Korespondentas sako, jog ne armija traukiasi iš šiaurinės Serbijos, bet ramieji žmonės.

Savo aprašyme L. Magrini nupiešia tą sceną, kuri parodo, kaip serbai pabėgėliai apleidžia savo namus ir eina nežinodami kur. — Keliai purvini, jais eina ilga procesija. Čia veža kanuoles, ten važiuoja prikrauti karės medžiagos vežimai, o ten vėl įvairiausi vežimai pilni moterų, vaikų, senelių, sergančių ir sužeistų; tą procesiją pajavaina buriai avių ir kiaulių, kurias kartu varosi; kareiviai eina drauge su kaimiečiais. Šale kelio stovi dar kiti buriai kaimiečių, kurie laukia savo eilės, kad prisidėti prie tos procesijos.

"Ta didelė sriovė plaukia pietų linkui," sako korespondentas, "bet kurlink — niekas nežino."  
Didžiausį pasigailėjimą iššaukia sužeistieji. Kaikuriuos bandžais apraišiotus neša ant nešyklų, o kiti, taipgi subandažuoti, eina pėkšti, mat neužtenka visiems nešyklų. Dar kiti, kurie taipgi yra sužeisti, eina kartu su visa procesija be jokių bandžų.

Mieste Topola laukia savo kariuomenės paskutinių pulkų sergantis ir silpnas karalius Petras, idant drauge sujais traukti tolyn. Atvažiavęs į Nišą korespondentas ir vėl susidurė su liudnu vaizdu. Beveik visos krautuvės uždarytos; daugelis to miesto gyventojų pirm laiko pabėgo nuo besiartinančio priešo. Ant svarbiausių gatvių dar plėvėsavo vėliavos, kurios buvo iškeltos belaukiant taktininkų, kurie vienok neatėjo. Už nuvežimą dviejų pabėgėlių iš Nišo į Prestina reikalaujama \$200!

"Nišas yra izoliuotas", tęsia korespondentas. "P-as Juvanovič, Serbijos teisių ministeris, štai ką man pasakė: — Mes pergyvenome tragiškąją valandą, kuomet Bulgarija mobilizavo savo kariuomenę. Veltui mes laukėme, kad taktininkai pavelytų mums veikti ir užpulti ant bulgarų, kol dar jų

mobilizacija nebuvo užbaigta. Taktininkai vis dar svaajojo, jog Bulgarija eis prieš turkus. Mes paklausėme, ir tai yra mūsų pražūtis. Jeigu taktininkų kariuomenės nepribus į laiką, Tamsta sugrįžęs neberasi Serbijos. Belgijos likimas — bus mūsų likimu."

## Vietos žinios.

**TAIKOS PRAKALBOS.** Dar kartą primename, kad nedėlioj lapkričio 7 d. 2 val. po pietų Lietuvių Svetainėj bus didelės taikos prakalbos. Kalbės vietinių lietuvių laikraščių redaktoriai ir šiai kalbėtojai apie karę ir taiką, taipgi apie Lietuvos atstatymą ir politiską laisvę. Žadama pasiulyti išnešti tam tikra rezoliucija ir pasiųsti telegramą Jungt. Am. V. prezidentui, kad kaip tai darys ir kiti amerikų susirinkimai, kad rupintų greičiau sutaukinti kariuomenės valstybes ir kad taikos konferencijoj būtų užstota lietuvių ir kitų pavergtųjų tautų teisės.  
Reikėtų kiekvienam atsilankyti. Įžanga dovanai.

Lietuvis biznierių bankrutija. Laikraštėje The Boston Traveler paskelbta, kad Jonas Adomavičius & Co., kurais laikė saliuoną po No. 58 Endicott St., Bostone, padavė Jungtinių Valstybių apskričio teismui peticiją, jog jis bankrutija. Jis yra išviso skolingas bankams ir bravorams \$27,983.

Išvažiavo. Philadelphion prie "Kovos" "Keleivio" Redakcijos narys P. Kurkulis. Jo vieton atvažiuosias p. Smelstorius.

Susirinkimas. TMD. 81 kuopos susirinkimas atsibus sereodos 10 d. lapkričio, 8 val. vakare, K. Jurgeliono krautuvės kambaryje. Malonės visi nariai atsilankyti ir naujų narių atsivesti, kurie norėtų prisirašyti prie Tėvynės Mylėtojų Draugijos. Taipgi malonės ateiti ir tie nariai, kurie dar neužsimokėjo už 1915 metus; šiame susirinkime galės užsimokėti ir atsiimti prigulinius knygas.  
**Sek. M. Mockapetris.**

Petro ir Povilo Draugijos susirinkimas bus 7 d. lapkričio, 2 val. po pietų, pobažnytinėje svetainėje. Malonėkite visi šios draugijos nariai atsilankyti į susirinkimą, nes bus nominuojama nauja valdyba ateinantiems metams. Geistina būtų, kad nariai paduotų į kandidatus tokias ypatais, kurios būtų naudingos del draugijos ir dirbtų su pasišventimu, nes viskas draugijoj priklauso nuo geros valdybos.

Petro ir Povilo Draugija, tai pirmutinė iš katalikiškų bepartviškų vietos pašalpos draugijų, kuri turi apie \$5.000 turto ir apie 400 narių. Prie šios draugijos gali prigulėti kiekvienas lietuvis, nes ji nežiuri jokių pažiūrų nei bažnytinių apeigų.  
Antgalo reikia pasakyti, jog geistina būtų, kad laike nominacijos būtų paduot bepartviški žmonės į draugijos valdybos kandidatus, nes tik tokie žmonės geriausiai galės del draugijos labo pasidarbuoti.

Extra susirinkimas. Ateinančio utarninko, lapkričio 9 d., 7:30 val. vakare, po No. 339 Broadway atsibus D. L. K. Gedimino Beno susirinkimas. Visi nariai, kurie priklausote prie beno, malonėkite atsilankyti į šį susirinkimą, nes turim daug svarbių reikalų. Jeigu kuris neateis, tegul paskui, kuomet jau bus didžiumos nutarta, nepyks-ta. Kviečia visus narius atsilankyti  
**Komitetas.**

**Jaunimo Ratelis** savo laikytam susirinkime nutarė parengti šokių vakarą, kuris bus 1 d. sausio, Naujų Metų vakare, todėl prašom kitų draugijų arba kuopų nieko nerengti ant to vakaro ir neužkenkti Jaunimo Rateljui.

Sek. A. Rasimavičius.

**Lietuvių Kooperacijos prakalbos.** Spalio 31 d. 3 val. po pietų, Lietuvių Labdarystės Dr-jos salėje, atsibuvo So. Bostono Lietuvių Kooperacijos prakalbos. Publikos buvo apie 300. Pirmausia Liet. Kooper. pirmininkas Janionas trumpai paaiškino apie kooperacijos krautuvės savitą apyvartą, kuri siekia kas savaitę ligi \$1.000. Tas parodo, jog kooperacija kyla augstyn. Dar nėra 2 metų, kaip kooperacijos krautuvė tapo atidaryta, o jos turtas jau yra užaugęs ligi \$2.000.

Toliau pirmininkas perstatė Ateities Redaktorių, gerb. A. Rimką, kuris So. Bostone dar nebuvo kalbėjęs. Publika ramiai užsilaukė ir atidžiai klausėsi. Pirmausia gerb. Rimka apibriežė Anglijos darbininkų padėjimą ir nurodė, jog 70 metų atgal Anglijoje, miestelyje Rochdale, tapo sutverta pirmoji kooperacija iš 24 narių, o šiandien ta kooperacija skaito savo narius tukstančiais, o pelną ir apyvartą šimtais tukstančių. Visi Rochdale kooperacijos nariai perka viską vien tik iš savo krautuvė. Pirmuosius metus kooperacijai buvo gana sunku versties plačiai, todėl tik atidaryta maža krautuvė, kurioje buvo tik valgomų daiktų. Pelnas toj kooperacijoje yra skirstomas ne pagal didumą šėro, bet pagal didumą išėmimo iš krautuvės: kuris narys metų laike daugiau išima prekių iš krautuvės, tas metų gale gauna didesnį pelno nuosimį. Paskui patarė neduoti ant knygučių. Išėmus iš kooperacijos krautuvės daug prekių ant knygučių ir nesumokėjus laiku, kooperacijos krautuvei gresia bankrutas. Prie kooperacijos turi but priimami visi žmonės, nežiurint į tai prie kokios partijos jie priklausytų, kokių pažiurų jie butų ir tt. Visa kooperacijos tvarka turi but demokratiška.

Liet. Kooperacijos pirmininkas paaiškino susirinkusiems, jog prie kooperacijos galima prigulėti paimant vieną šėrą, kuris kainuoja \$15.00.

Paskui pranešė, jog Nashuos streikininkai lietuviai atsuntė du delegatus į prašo, kad jų delegatams pavelytų parinkti aukų del streikuojančių darbininkų. Pirmininkas užklausė publikos, ar ji sutinka, kad butų renkamos aukos. Publikai sutikus pirmininkas paskyrė dvi merginas, kurios perėjo per publiką ir surinko \$11.67c. Stambesnes aukos aukojo šie asmenys: M. Kazlauskas \$1.00. L. Liuinata, A. Jučius, J. Šunskis, J. Lileika — po 50c. S. Mockus, F. Plejas, B. Anupras, J. Davidonis, J. Gavinavičia, K. Viniuskienė, M. Juodišutė — po 25c. Labai gerai, kad lietuviai neatsisako sušelpiti savo brolių, kurie pašalpos reikalauja. Geistina butų, kad ir kitos draugijos savo susirinkimuose padarytų panašias kolektas.

Antras kalbėjo p. St. Michelonas. Šitas kalbėtojas savo kalbos pradžioje pabrėžė tą faktą, jog daugelis So. Bostono lietuvių nueis greičiau į Bostoną — į žydų krautuvę pirkti valgomų daiktų, negu į Liet. Kooperacijos krautuvę, nes ją mat įsteigė socialistai ir bedieviai. Tokia klaidinga nuomonė apie kooperacijos krautuvę šiandien tebeviešpatauja. Žmonės visai nepamaisto, kad kumpis nėra nei katalikiškas, nei socialistiškas. Toliau p. Michelonas patarė kooperacijos krautuvės vedėjams atkreipti domą, idant krautuvė

butų taip įrengta, kad patrauktų žmonių akį, kas yra praktikuojama svetimtaučių biznierių. Taipgi reikia nuolatos garsintis laikraščiuose, dažnai išmėtyti plakatus ir gyvu žodžiu. Nemažiau svarbūs yra išpardavimai kartą į savaitę arba į mėnesį, paskirtomis dienomis, numažinant po porą centų, pavz., nuo svaro kruopų, kavos, cukraus ir k. Kooperacijos krautuvės tvarka turi buti pavizdinga, darbininkai — patarnautojai švariai apsirengę, mandagūs; patarnautojai turi mokėti su žmonėmis apsieiti. Pagaliaus pastebėjo, kad So. Bostone yra gerokas skaitliūs lietuviai, ypa su viršum 7,000, bet prie kooperacijos priguli visai mažai. Todėl jis ragino prigulėti prie kooperacijos ir ją remti.

Užbaigus p. Michelonui savo prakalbą, vėl aiškina pirmininkas, butent apie tai, jog kooperacijos krautuvė neduoda savo pirkėjams markių (stampų), bet už išpirktas prekes moka tam tikrą nuosimį. Pavz. už \$50.00 vertės išpirktas prekes (tavorą) pirkėjas gauna atgal \$1.00 pinigais arba už \$1.25c. prekių.

K. Bronis.

**Redakcijos atsakymai.**

**Antanui R—liui.** Mes manome, kad ginčai apie tai, kur butų geriau gyventi — po "ruskiu" ar po "vokiečiais" — yra tuo tarpu visai be vertės, ypač kad Tamsta, stodamas vokiečių šalininkų-pusėn, vartoja tik tuos pačius argumentus, kurie jau tiek ir tiek kartų buvo mūsų spaudoje kartoti, k. a. spaudos uždraudimas, pasportai ir p. Jeigu jau ginčytis, tai reikėtų pažymėti ne tik tai, kas buvo, bet ir tai, kas ateityje gali atsitikti. Tamsta to nepadarai. Delto nespausdinsime.

**JULIUS ACIUS**

"Ateities" keliaujantis Agentas dabar lankosi Scranton'o apielinkėse t. y. po Luzernės ir Lakavanos pavietų miestus ir miestelius. Kur jis atsilankys, lietuviai malonės jį draugiškai sutikti ir gali pas jį užsirašyti "Ateitį" ir užmokėti jam prenumeratą. Mes už jį atsakome.

**Ateitis Publishing Co.**  
P. S. Taipgi p. Acius yra keliaujančiu agentu ir mėnraščio "Jaunosios Lietuvos". Galima pas jį užsirašyti ir "Jaun. Lietuvą" ir užsimokėti jam prenumeratą.

"Jaunosios Lietuvos" Administracija.

**VLADO LEŠCINSKO VAISTINĖJE**  
Galima gauti pirkti "Ateitį" pavieniais numeriais, užsirašyti ją ir paduoti apskelbimus.  
**EUREKA RED CROSS PHARMACY.**  
315 Walnut St., Newark, N. J.

**Reinkotu Dirbtuve**

Dirbam visokios mados Reinkotus Agentams, Krautuvėms ir ant užsakymo privatiškiems žmonėms. Užsakykite Reinkotą pas mus o tikrai džiaugsitės.

**So. Boston Raincoat Co.**  
344 W. Broadway, So. Boston, Mass.

**PAJIESKAU**  
savo pačios Onos Bereišienės (po tėvais Vaičiūnukės), kuri mane aplėdė del nežinomos priežasties perėta Subata, Spalio 23 d. išryte, paimdama su savim dukterį Janę 3 metų senumo. Jeigu kas aną kur užtėm-



ty malonės man apie tai pranešti arba ji pati gali sugrįžti; aš neturiu jokio piktno ir mielai laukiu jos sugrįžtant. Jeigu ji neatsisauks umu laiku, tai neužlgo aš parduosiu formičius ir išvažiuosiu į kitur. Mano adresas:

**FRANAS BEREISIS,**  
17 Harrison St., Cambridge, Mass.

**Reikalingi Vyrų**

Visokiems darbams: ant farmų, geležinkelių prie paprastų darbų ir į girias.

**43 U.S. Employment Office,**  
PORTLAND STREET,  
BOSTON, MASS.

**Lietuviška Muzikos Konservatorija**

395 W. Broadway, So. Boston, Mass.  
Inkorporuota 1915.  
Prez. ir Direk. Mikas Petrauskas  
Mokslu metų pradžia Spalio 11 d.  
Mokinama visi klasiški muzikos skyriai: dainavimas, kompozicija, pianas, smurka, kornetas, klarnetas ir tt. Mokslas pigus.



**Pajieškomas**

Jaunas vyras, kuris gal kalbėti angliškai ir gal pradėti už mažą algą dirbti paprastą ofiso darbą su gera progą išsilavinti apie biznį ir tapti Agentu (Real Estate & Insurance) Kreipkitės ypatingai arba per laišką greičiau — kaip galima (53)  
**LITHUANIAN AGENCY,**  
315 Broadway, So. Boston, Mass.

**Gerai Kriaučiai.**

Pasiuvame kogeriausiai sulig naujausios mados  
**Vyrams Siutus ir Overkotus.**  
Jeigu norite turėti gerus rūbus pigiai, tad ateikite pas mus. Taipgi išvalom ir išprosinam visokias vyry ir motery drapanas.  
**Z. BUDRECKIS,**  
222 Broadway, So. Boston, Mass.  
— — —  
20 Ames St., Montello, Mass.

**Geriausia Agentura**

Real Estate ir Insurance.  
Parduodu Namus, Lotus ir Farmas. Išrendavoju kambarius. Esu Notarijušu ir Taikos sudžia. Visados patarnauju greitai ir sąžiningai. Visokius patarimus suteikiu dykai.  
**M. CORAN,**  
366 Broadway, So. Boston, Mass.  
Tel. So. Boston 21087  
Rezidencija: 219 D St., South Boston.

**Namu Kontraktorai**

Budavojam naujus ir taisom senus namus. Norintieji įsisibudavoti ar pataisyti savo namą, kreipkitės pas  
**WALDO J. DAUKSHA,**  
Bldg. & Realty Co.  
315 W. Broadway, So. Boston, Mass.  
Tel. So. Boston 605

**Išgaminuojam akis ir pritaikom akinius.**

**H.S. Stone O.D.**  
Akis Specialistas.  
399a Broadway,  
Tarpe E ir F gatvių, South Boston.

**GERAS SIUVEJAS**

Siuvame Siutus, Overkotus ir visokius drabužius Vyrams ir Moterims. Žemos kainos — darbas gvarantuojamas. Visados galima pamatyti sampelius ir naujas madas. Prie šapos taipgi užlaikome ir vyriškų drabužių krautuve.  
**PETRAS BUZEVIČIA,**  
53 Exchange St., Athol, Mass.  
Tel. Connections.

**JUOZAS ZUPKAUSKAS**

Šiuomi prsneša visiems savo draugams, kad jis yra sąryšyje su didžiausia Drabužių, Vyrų Aprėdalu ir Čevėrykų Krautuve, kurią užlaiko

**S. H. HARRISON COMPANY,**  
662-672 WASHINGTON ST., KAMP. BEACH ST.

**Parodykit prielankuma**

tikram savo tautiečiui, o aš stengisiusi jums užtai atsimokėti parduodamas geriausiai padarytus visam pasaulij drabužius. Augščiau minėta firma suteikė man tiesą, parduoti visiems lietuviams specialiosiomis kainomis kad tuomi juos užganadinti. Todėl ateikite visi ir duokite man progą parodyti jums puikiausius **HARKO SIUTUS** ir **OVERKOTUS** — ištikrųjų geriausias gatavo darbo drabužius visam Bostone, už sekančius kainas: **nuo \$12.00 iki \$25.00**

Juozas Zupkauskas  
Įsidėkite gerai adresą:

**HARRISON CO.**  
662-672 Washington St., Boston.

**Bukit Linksmi.**

Didžiausia bėda tiems, kuriems skauda kojas nuo netikusių čevėrykų. Jie šlubuoja, bėdavoja ir dejuoja, kad turi kornus, o vis tai priežastis blogų čevėrykų. Ateik pas mane ir nusipirk gerus čevėrykus, o busi linksmas visados, nes aš turiu placių čevėrykų, padarytų **specijališkai** dėl lietuviškų kojų; kuriuos galima pritaikyti visiems vyrams ir moterims.

**C. P. YURGELUN,**  
377 WEST BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

**\$6.25 Laikrodėlis Tikrai!**

**Specijalis Pasiulymas = 28 Prezentai DOVANAI!**

Idant mūsų 14 K. Gold Filled Laikrodėlius kuograičiausiai išplatinti, darome šitą Specijalį Pasiulymą. Taigi kiekvienam, kuris mums prisųs savo tikrą adresą sykiu su šiuo apskelbimu, vir. 25 centus pradotko markėmis arba kvotėrį, tai mes išsiųsim jam tuojaus 14 K. Gold Filled Laikrodėlį, vyrišką arba moterišką, Gvarantuotą ant 20 metų, su geriausiu tos rūšies mechanizmu pasaulij, ir prie kiekvieno Laikrodėlio duosim augščiaus parodytus 28 Prezentes visai D O V A N A I kaip seka: Retežlį se kabliuku, Žiedą, Pypkę, Branzalieta, (Miniature) Branzalieta su Laikrodėliu, Setą Spinkų, 32 cal. (Model) Revolverį, Britvą, Armoniką, Kryžuką, Veidrodėlį su 3 prietaisais, Peiluką, Diržą, Importuotą Atdarą (Model) Laikrodėlį, Durklą, Tabakui Skurinę Krepšėlį, Nikelinę Dežutę del Degtukų, (Miniature) Budniką Laikrodėlį. Kada atneš tau į namus Laikrodėlį ir Prezentes, ir busi užganadintas, tai užsimokėsi likusius \$6.00 taipgi 30 centų už Prezenty persiuntimo lešas. Jeigu nebutum užganadintas, tai neprimk, o mes tau sugrąžįsim 25 centus pradotko. Apart to primenam, kad mūsų Laikrodėliai yra 14 K. Gold Filled Gvarantuotai ant 20 metų ir bėgyje tu 20 metų Laikrodėlius pataisom arba apmainom ant kitų visai D O V A N A I, prisiusit mums 25 centus už persiuntimo lešas. Taip, kad perkant nuo mus Laikrodėlių nieko nerizikuojai. Iš Kanodos reikia visus pinigus prisųsiti iškalno. Adresuok aiškiai taip:

**UNITED COMMERCIAL COMPANY, Knickerbrocker Bldg. (Fifth Ave.)**

**NEW YORK, N. Y. DEP. 22.**